

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Назва освітнього компоненту <i>Нормативний/вибірковий</i>	ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ Вибірковий
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 241 Готельно-ресторанна справа Освітня програма «Готельно-ресторанне господарство та туристичний бізнес»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2025-2026 / непарний
Викладач	
Профайл викладача	
Контактний тел.	
E-mail:	
Сторінка освітнього компоненту в ЦОДТ МДПУ ім. Б. Хмельницького	
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Богдана Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Програму освітнього компоненту «Туристично-рекреаційні ресурси України» складено відповідно до освітньої програми «Готельно-ресторанне господарство та туристичний бізнес».

Освітній компонент належить до циклу вибіркових. Освітній компонент «Туристично-рекреаційні ресурси України» є важливим для здобувачів освітньої програми «Готельно-ресторанне господарство та туристичний бізнес», оскільки під час вивчення ОК здобувачі навчатимуться визначати окремі види туристично-рекреаційних ресурсів; основні етапи розвитку індустрії туризму; надаватимуть характеристику видам туризму та туристично-рекреаційної діяльності; визначатимуть особливості та даватимуть оцінку туристично-рекреаційним ресурсам України; ознайомляться із регіональними особливостями розвитку туризму. Таким чином, «Туристично-рекреаційні ресурси України» є важливим компонентом освітньої програми для майбутніх фахівців у галузі готельно-ресторанного господарства та туризму, оскільки він допомагає здобувачам розвивати комплексні навички та знання, необхідні для успішної кар'єри в цих галузях.

Актуальність вивчення освітнього компоненту «Туристично-рекреаційні ресурси України» зумовлена тим, що вивчення даного ОК має чітку практичну спрямованість: знання про ресурсну забезпеченість, що дозволяє не лише мати уявлення про специфіку туристичного продукту України та її регіонів, а і створювати масові й ексклюзивні тури, опираючись на існуючі матеріальні і нематеріальні ресурси, дають можливість орієнтуватися у багатстві пропозицій при організації власного відпочинку. До туристичних ресурсів можна віднести все, що може бути використано для задоволення потреб туристів. Це можуть бути об'єкти та явища природного й антропогенного походження, що використовуються для відновлення життєвих сил людини та задоволення її соціальних потреб і впливають на територіальну організацію туристичної діяльності, формування територіальних туристичних комплексів, їх спеціалізацію та економічну ефективність.

Предметом вивчення ОК є туристично-рекреаційні ресурси України.

Теоретичний і практичний матеріал, питання і завдання для самодіагностики допоможуть здобувачам засвоїти матеріал освітнього компонента. Контроль за видами діяльності здобувачів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань та періодичного контролю. За результатами суми балів, набраних за дві (Модуль 1, Модуль 2) періодичні контрольні точки, виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою вивчення ОК «Туристично-рекреаційні ресурси України» є формування у здобувачів системи базових знань про туристично-рекреаційні ресурси, сучасні підходи до туристичного районування, особливості використання туристичних та рекреаційних ресурсів у туристично-рекреаційній діяльності, а також виявлення проблем і перспектив розвитку туризму в різних регіонах України.

Головними завданнями ОК є:

- засвоєння теоретико-методологічних основ українознавчо-геотуристичних досліджень; визначення природних та суспільно-історичних складових національного туристсько-рекреаційного потенціалу;
- вивчення характерних рис та особливостей геопросторової організації туристсько-рекреаційного комплексу України;
- виявлення основних проблем та перспектив розвитку туристичної індустрії України у відповідності до світових вимог та необхідності інтеграції держави в глобальну індустрію туризму;

- вивчення існуючих схем туристично-рекреаційного районування України;
- визначення величини туристично-рекреаційного потенціалу рекреаційних районів України;
- окреслення перспективних напрямів розвитку туристично-рекреаційного комплексу України;
- вирізняти та використовувати основні категорії та поняття при характеристиці ТРС картографічні матеріали.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності та туристичної індустрії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні (фахові) компетентності:

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

3. Спеціальні компетентності:

СК 08 Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних, ресторанних та туристичних послуг для різних сегментів споживачів.

СК 09. Здатність здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів.

СК 11. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності та туристичної індустрії.

СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

СК 13. Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

РН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної, ресторанної справи та туристичного бізнесу, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних, ресторанних та туристичних послуг, а також суміжних наук.

РН 03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та туризму.

РН 05. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

РН 07. Організовувати процес обслуговування споживачів готельних, ресторанних та туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

PH 08. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами готельних, ресторанних та туристичних послуг.

PH 11. Застосовувати сучасні інформаційні технології для організації роботи закладів готельного, ресторанного та туристичного господарства.

PH 12. Здійснювати ефективний контроль якості продуктів та послуг закладів готельного, ресторанного та туристичного господарства.

PH 13. Визначати та формувати організаційну структуру підрозділів, координувати їх діяльність, визначати їх завдання та штатний розклад, вимоги до кваліфікації персоналу.

PH 15. Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

PH 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.

PH 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

PH 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

PH 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вид заняття	лекції	Семінарські заняття	самостійна робота
Кількість годин	30	14	76

6. ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та самостійну роботу;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання;
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
МОДУЛЬ 1. ТУРИСТИЧНІ І РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ						
18	Науково-теоретичні основи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (- год) Самостійна робота (14 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Подивитись презентацію, виконати тестові завдання	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
16	Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційної діяльності	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (- год) Самостійна робота (14 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Подивитись презентацію, виконати тестові завдання	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та класифікація	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Подивитись презентацію, виконати тестові завдання	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Туристично-рекреаційне районування України	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Зробити презентацію	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду як ресурсів розвитку рекреації та туризму	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Зробити презентацію	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)

20	Історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (16 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Подивитись презентацію, виконати тестові завдання	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
----	---	--	--	---	---	---

МОДУЛЬ 2. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

6	Рекреаційно-туристичні ресурси півдня України	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Подивитись презентацію, виконати тестові завдання	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
22	Рекреаційно-туристичні ресурси заходу України	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (16 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Подивитись презентацію, виконати тестові завдання	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
22	Рекреаційно-туристичні ресурси півночі України	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (16 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Подивитись презентацію, виконати тестові завдання	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Рекреаційно-туристичні ресурси сходу України	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Зробити презентацію	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Науково-теоретичні основи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Туристичні і туристично-рекреаційні ресурси, їх основні властивості. 2. Основні групи туристичних ресурсів. 3. Рекреаційно-ресурсний потенціал.
Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційної діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність туристичних та рекреаційних ресурсів. 2. Кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів. 3. Підходи до оцінювання туристичних ресурсів.
Рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та класифікація	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про рекреаційно-туристичний потенціал території та рекреаційно-туристичні ресурси як його складову. 2. Класифікація рекреаційно-туристичних ресурсів.
Туристично-рекреаційне районування України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Схема туристично-рекреаційного районування території України 2. Туристично-ресурсний потенціал Карпатського туристично-рекреаційного регіону 3. Туристично-ресурсний потенціал Кримського туристично-рекреаційного регіону
Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду як ресурсів розвитку рекреації та туризму	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про об'єкти природно-заповідного фонду України та їх рекреаційне використання. 2. Природні та біосферні заповідники. 3. Національні природні та регіональні ландшафтні парки. 4. Інші об'єкти природно-заповідного фонду.
Історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика історико-культурних туристичних ресурсів України. 2. Геопросторова організація історико-культурних туристичних ресурсів України та проблеми їх використання. 3. Пам'ятки садово-паркового мистецтва як історико-культурні туристичні ресурси.
Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду як ресурсів розвитку рекреації та туризму	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про об'єкти природно-заповідного фонду України та їх рекреаційне використання. 2. Природні та біосферні заповідники. 3. Національні природні та регіональні ландшафтні парки.
Рекреаційно-туристичні ресурси півдня України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кримський рекреаційно-туристичний район. 2. Причорноморський рекреаційно-туристичний район. 3. Приазовський рекреаційно-туристичний район.
Рекреаційно-туристичні ресурси заходу України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Карпатський рекреаційно-туристичний район. 2. Подільський рекреаційно-туристичний район.
Рекреаційно-туристичні ресурси півночі України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Волинський рекреаційно-туристичний район 2. Столичний рекреаційно-туристичний район

Рекреаційно-туристичні ресурси сходу України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наддніпрянсько-слобожанський рекреаційно-туристичний район 2. Придніпровський рекреаційно-туристичний район 3. Донецький рекреаційно-туристичний район
--	---

7.3 СХЕМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ)

Тема семінарського заняття	Зміст семінарського заняття
Науково-теоретичні основи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційної діяльності	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та класифікація	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Туристично-рекреаційне районування України	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду як ресурсів розвитку рекреації та туризму	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду як ресурсів розвитку рекреації та туризму	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Рекреаційно-туристичні ресурси півдня України	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Рекреаційно-туристичні ресурси заходу України	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Рекреаційно-туристичні ресурси півночі України	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Рекреаційно-туристичні ресурси сходу України	Обговорення теми. Виконання практичних завдань

7.4 СХЕМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Науково-теоретичні основи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України	1. Умови формування та використання туристських ресурсів України. 2. Фактори формування та використання туристських ресурсів України. 3. Чинники впливу на стан та розвиток туристичних ресурсів.
Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційної діяльності	1. Умови формування та використання туристських ресурсів України. 2. Фактори формування та використання туристських ресурсів України. 3. Чинники впливу на стан та розвиток туристичних ресурсів.
Історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання	1. Історико-культурні об'єкти України, що включені до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. 2. Національна система туристсько-екскурсійних маршрутів.
Рекреаційно-туристичні ресурси заходу України	1. Курортні ресурси Закарпаття. 2. Об'єкти релігійного паломництва в Чернівецькій області.
Рекреаційно-туристичні ресурси півночі України	1. Палацово-паркові ансамблі Чернігівщини. 2. Архітектурні пам'ятки Чернігова.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ	РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ	M1	M2	РАЗОМ	
	Доповіді на семінарських заняттях	5	5	10	
	Виконання практичних вправ	5	5	10	
	Виконання тестових завдань	5	5	10	
	Разом	15	15	30	
	САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА				
	Підготовка презентацій і їх захист	10	-	10	
	Написання есе	10	-	10	
	Написання тез доповідей для участі у науково-практичних конференціях	-	10	10	
	Разом	20	10	30	
	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (залік)				
		-	-	40	
	Загальний бал ОК				
		-	-	100	

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, - 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня

<p>Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)</p>	<p>5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня
--	---

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 4 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Освітнім компонентом також передбачено проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + \text{НП}) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів. Отриманий результат і буде показником загального балу (ЗБ).

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Педагогіка з навчальною практикою є письмовий екзамен, на його складання надається 40 балів. Екзаменаційний білет включає 2 теоретичних питання (по 10 балів за відповідь на 1 питання) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
<p>Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	Відмінно	36-40
<p>Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	Добре	33-35
<p>Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.</p>	Добре	30-32
<p>Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.</p>	Задовільно	27-29
<p>Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.</p>	Задовільно	24-26
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.</p>	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23

Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20
--	---	------

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту на ЦОДТ, а також в месенджерах.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Борисова О. В. Спеціалізований туризм. Київ : Кондор, 2020. 360 с.
2. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі : навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016. 144 с.
3. Мальська М. П., Гаталяк О. М. Туризм у містах : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 224 с.
4. Мельниченко О. А., Шведун В. О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні : монографія. Харків : Видавництво НУЦЗУ, 2017. 153 с.
5. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покоłodна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 222 с.
6. Туристські ресурси України: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач О. В. Поступна. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 209 с.
7. Ярьоменко С. Г. Туристичні ресурси України : навч. посібник. Одеса : Олді Плюс, 2021. 472 с

Допоміжна

1. Алешугіна Н. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства : навч. посіб. / Н. О. Алешугіна, О. В. Барановська, М. О. Барановський [та ін.]. – Чернігів : Вид-во ЧНТУ, 2015. – 492 с.
2. Величко В.В. Організація рекреаційних послуг : навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2013. 202 с.
3. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 178 с.
4. Гринюк В. І. Туризм як фактор впливу на екологічний стан довкілля : матеріали міжнар. наук.-практ. конфер., м. Рівне, 21-22 травня 2020 р. С.367- 372.
5. Деркач О. Г. Система ефектів від провадження туристичної діяльності : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конфер., м. Херсон, 17-18 жовтня 2019 р. С.429-430
6. Майстро С. В. Особливості державного управління рекреаційним туризмом України : монографія / С. В. Майстро, С. М. Домбровська. – Х., 2017. – 198 с.

7. Малуґа Л.М. Туризм як фактор розвитку галузей економіки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конфер., м. Умань, 30-31.10.2019 р. С.331-333.
8. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навч.- метод. посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. – Х., ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 102 с.
9. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 428 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. Департамент туризму Міністерства культури і туризму України. URL : <http://www.tourism.gov.ua>.
2. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Про заходи щодо розвитку туризму і курортів в Україні : Указ Президента України від 21.02.2007 № 136/2007 / Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1362007-5543> (дата звернення: 28.08.2021).
4. Про курорти : Закон України від 05.10.2000 № 2026-III ; станом на 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text> (дата звернення: 28.08.2021). 35
5. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР (Редакція станом на 16.10.2020). URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95- %D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text) (дата звернення: 28.08.2021).
6. Всеукраїнського проекту «7 чудес України» – <http://www.7chudes.in.ua>.
7. Громадська організація «ЕКОСФЕРА» – <http://ekosphera.org/>.
8. Каталог Музеїв України – www.ukrmuseum.org.ua.
9. Міністерство екології та природних ресурсів України – <http://www.menr.gov.ua/>.
10. Науково-дослідний інститут пам'ятко-охоронних досліджень – <http://www.heritage.com.ua>.
11. Національна комісія України у справах ЮНЕСКО – <https://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/5046>.
12. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
13. Природоохоронне законодавство України – <http://cern.com.ua/prirodoohrannoe-zakonodatelstvo/zagalneprirodoohoronne-zakonodavs/>.